

Posebne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 150.
TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
dodatno naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za in-
teraktivno D 15.—, dostavljen na dom
D 1150, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.
Naroči se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posebne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 150.
UREDNIŠTVO: se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA: se nahaja v Ljubljani,
ulici št. 4, pritožni dom. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštomarke
vsakega lista 11.857.
Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vrnejo.

Leto: IV.

Maribor, petek 12. januarja 1923.

Številka: 8.

Razpad velike antante.

Danes se odloči, ali bo Anglija ostala zaveznica Francije.
Pariz, 10. jan. »Matin« London-
ski dopisnik poroča: Jutri se sestane
angleški ministrski svet k seji, ki bo
vredno kot vse dosedanje seje po kon-
čani vojni. Na seji se bo odločilo ali ve-
lika antanta ostane ali pa se loči za
vedno. Bonar Law bo stavil tri vpra-
šanja: 1. Ali naj protestiramo proti
francoskemu nastopu? 2. Ali naj An-

Madžari zbirajo čete ob romunski meji.

Obmejni spopadi pri Aradu.

Praga, 10. januarja. Češkoslovaški
dopisni urad poroča iz Bukarešte: Da-
nes popoldne je bilo objavljeno nasled-
nje uradno poročilo: Nocojšnjo noč sta
dva madžarska vojaška oddelka v bli-
žini Arada prekorajila romunsko mejo
in si ogledala v bližini ležeče kraje. —
Eden oddelak se je srečal z romunsko
patruljo in se je moral takoj umakniti.

Volilno gibanje.

Državni odbor o razdelitvi Zagreba
in Beograda.

Beograd, 11. jan. (Izv.) Včeraj
popoldne se je vršila seja državnega
odborja, na kateri se je razpravljalo o
razdelitvi Beograda in Zagreba na
volilne okraje. Razvila se je dolga de-
bata zlasti o tem, ali se morejo razde-
liti mesta na volilne okraje, predno so
dogotovljeni volilni imeniki, ker sme
glasom volilnega zakona glasovati na
enem volišču k večjemu osem sto volil-
cev. Povdarjalo se je, da do februarja
še ne bo mogoče dovršiti vseh volilnih
imenikov, ki se morajo predložiti naj-
kasneje do 19. februarja. Državni od-
bor je radi tega obsodil postopanje ad-
ministrativnih oblasti, ker pripisuje to
zanikarnosti administrativnih organov.
Ker pa se morajo volitve na vsak na-
čin vršiti dne 18. marca, je državni od-
bor odobril predlog pokrajinske upra-
ve v Zagrebu, glasom katerega se raz-
deli Zagreb na dva volilna okraja. —
Glede Beograda ni še ničesar sklenjeno,
kar ni navedeno število volilcev. Raz-
pravljalo se je nadalje tudi o sestavi
volilnih imenikov za ona okrožja, ki
imajo več volilnih okrajev, kakor pa
voli poslancev, ter o raznih predlogih
in pritožbah glede razdelitve volilnih
okrajev, posebno iz Vojvodine. Na ju-
trišnji seji bo izbran predsednik
glavnega volilnega odbora.

Vojvodina v znamenju volilne agi-
tacije.

Novi Sad, 11. jan. (Izv.) V vojvo-
dinskih političnih krogih se vrše ži-
vahne priprave na volitve. Radikaleci so
razvili agitacijo po vsej Vojvodini, ter
se pogajajo z vsemi manjšimi skupi-
nami, o katerih upajo, da jih bodo pri
volitvah podpirale. Demokratični cen-
tralni izvršni odbor je imel sejo, na
kateri je bilo storjenih več
važnih sklepov. — Vojvodinski
nacionalisti so začeli v zadnjem času
razvijati živahno delovanje. Posebno
pozornost posvečajo strankam narod-
nih manjšin. Glasom izjave voditelja
novosadske »Orjuna« nacionalisti ne
bodo dopustili enotno stranko, niti ne
bodo dopustili nemških in madžarskih
političnih shodov. Kakor se doznava,
bodo vojvodinski Nemci v Sremu, Ba-
natu in Bački postavili lastne liste. V
Sremu bo nosilec nemške liste dr. Birk-
mann, ki je bil lani zapleten v neko
politično afero ter je bil tudi dalje časa
zaprt.

Ustanovitev Narodnega bloka v Voj-
vodini.

Novi Sad, 11. jan. (Izv.) Te dni se
je pričela v Novem Sadu akcija za

ustanovitev narodnega bloka, h kate-
remu pristopijo vse stranke, ki so gla-
sovale za vidovdanske ustave. Ta blok
bo pri volitvah nastopil s skupno listo
proti vsem protidržavnim elementom.
Demokratije so program tega bloka že
sprejeli. Radikaleci se tozadevno še
niso izjavili. Narodni blok bo izdal te
dni proglas, v katerem bo natanko ob-
razil svoje stališče. Glavne točke te-
ga programa so sledeče: 1. Obramba vi-
dovdanske ustave. 2. Odstranitev ne-
sposobnih oseb v posameznih strankah.
3. Boj proti destruktivnim elementom.
4. Akcija narodnega bloka ne tangira
programa posameznih, bloku pripada-
jočih strank.

Minister Jovanović v Zagrebu.

Potuje tudi v politični misiji.

Beograd, 11. jan. (Izv.) Pred svo-
jim odhodom v Zagreb je minister Lju-
ba Jovanović konferiral s Pašićem. Ra-
zen ureditve cerkvenih zadev se hoče
Ljuba Jovanović o tej priliki prepri-
čati tudi o razpoloženju, ki je nastalo
vsled izmenjave uradništva na Hrvat-
skem ter po povratku o tem referirati
v ministrskem svetu. Njegovemu po-
tovanju se pripisuje v političnih kro-
gih velika važnost.

Beograd, 11. jan. (Izv.) Včeraj
zvečer je odpotoval minister ver Ljuba
Jovanović v Zagreb, kjer se udeleži
konference katoliških škofov.

Demokratski volilni proglas.

Beograd, 11. jan. Glavni odbor
Demokratske stranke je na včerajšnji
seji razpravljalo o proglasu, ki ga izda
stranka na ljudstvo. Nekateri odborni-
ki so mnenja, da ni treba čakati na
radikalno proklamacijo. Proglas še ni
sestavljeno definitivno.

Radikalni volilni proglas.

Beograd, 11. jan. Radikalni vo-
lilni proglas izide po vsej verjetnosti
k pravoslavni novemu letu, ko se
vrne v Beograd minister Ljuba Jova-
nović, ki je odpotoval v Zagreb v obi-
ske tamošnjemu katoliškemu nadškofu.

—□—

BORZA.

Curih, 11. jan. (Izv.) Sklepni te-
čaj. Pariz 36.35, Beograd 5.30, London
24.68, Berlin 0.05, Praga 15.05, Italija
26.25, Newyork 528.25, Dunaj 0.0075, ži-
gosane krome 0.0076, Budimpešta 0.20,
Varšava 0.0275, Sofija 3.50, Bukarešta
2.75.

—□—

Madžarske priprave za vojno proti Jugoslaviji

Pred splošno mobilizacijo na Madžarskem. — Zveza z Ita-
lijani, Črnogorci, Albanci in hrvatskimi emigranti. — Ma-
džarska vojska na naši meji. — Tajne seje v Budimpešti,
na Dunaju in v Münchenu. — Uloga »Orgescha«. — Tajni
pakt z Italijani.

(Od posebnega našega dopisnika.)

Budimpešta, 5. jan. 1923.

Že leta 1919, ko je na Madžarskem pal
komunizem in je zavladala era tako-
zvanega »krščanskega sistema«, je po-
čela pod vodstvom takratnega mini-
strskega predsednika Friedricha izred-
no živahna, iredentistična agitacija v
svrhu osvojenja izgubljenih teritorijev
na celotnem področju madžarske države.
Že takrat je baziral Friedrich svojo
akcijo na skupnem delu s hrvatskimi
emigranti, Albanci, Črnogorci in Ma-
cedonci, ter je celo akcijo iredente kon-
centriral v tem, da pridobi za se vse
nezadovoljne elemente s teritorija biv-
še avstro-ogrske monarhije. V to svr-
ho je podpiral z znatnimi materijal-
nimi žrtvami akcijo hrvatske emigracije,
njenemu predsedniku dr. Ivici Franku
pa je izplačal l. 1920 iz državne blaga-
ne 8 milijonov madžarskih kron v svr-
ho propagande in oboroževanja hrvat-
ske legije.

Po podpisu trianonske mirovne po-
godbe in prihodu antantnih kontrol-
nih misij v Budimpešto je morala ire-
dentistična akcija za nekaj časa pre-
nehati. Samo društva »Euredo Magya-
rok« (Madžari, ki se prebujajo) je na-
daljevalo tajno in z največjim apar-
atom svojo akcijo za »osvobodjenje«. V
roku nekaj mesecev je uspelo temu dru-
štvu, da je zbralo nad dva milijona čla-
nov, in s časom je postalo to društvo
najvažnejši faktor madžarskega poli-
tičnega življenja, stopilo je tudi v zve-
zo z bavarskimi tajnimi organizacija-
mi, z »Orgeschom« v Münchenu, s ti-
rolskim »Jugendwehrom« v Innsbru-
cku, z »Reichsbund der Deutschöster-
reicher« na Dunaju in s fašističnimi
organizacijami v Italiji. Vse to so bili
prvi koraki za kasnejšo veliko vojaško
organizacijo in za končni obračun z
malo antanto, katero danes na Ma-
džarskem smatrajo za največjega nepri-
jatelja madžarske edinstvene državne
ideje.

Zanimivo je, a obenem tudi žalo-
sten pojav, kako je Madžarom uspelo
v zadnjih dveh letih vkljub vsem
kontrolnim komisijam zbrati kolosalen
vojni material. Leta 1920 so dobivali
Madžari orožje od d'Annunzia iz Reke;
kot glavni liferant je fungiral takrat
znani zagrebški frankovec dr. Vladimir
Sachs, ki je za časa d'Annunziyje ere
bil črnogorski konzul na Reki in ki je
pozneje spremenil svoje ime v dr. Vlad.
Petrović. Po odhodu d'Annunzia z Reke
in po sklepu rapalske pogodbe so ku-
povali Madžari vojni material na Šta-
jerskem in v Avstriji in celi vagoni so
šli po parobrodih na Madžarsko. S po-
sredovanjem šefa demobilizacije v Ber-
linu, barona Lukacha, je uspelo pozne-
je Madžarom kupovati topove in stroj-
ne puške v Nemčiji in Bavarskem, ka-
tere so v vagonih z označbo »Tekstilno
blago« dovažali na Madžarsko.

Izdajstvo italijanske kontrol. komisije.

Vse te okoliščnosti so bile antantni
kontrolni komisiji v Budimpešti zna-
ne, in francoska, jugoslovenska in če-
ška sekcija komisije so storile vse ko-
rake, da antantni komisiji izroče točne
prijava o skrivališčih madžarskega o-
rožja. Madžarsko vojno ministrstvo se
je namreč pobrigalo za to, da se orožje
skriva na raznih posestvih madžarskih

magnatov, v skladiščih sena in drugih
skrivališčih v madžarskem Alföldu on-
kraj Tise. Predsednik kontrolne komi-
sije, italijanski general Nosedo pa se
je tudi pobrigal pravočasno za to, da
pripravi Madžarom točno, kateri dan
pride kontrolna komisija na lice mesta,
da zapleni skrito orožje. In tako se je
vsakokrat zgodilo, da orožja ni bilo več
na mestu, ko je prišla kontrolna komi-
sija; madžarski vojaki so ga med tem
skrili na drugem mestu.

Tako je sedaj razumljivo, kako so
Madžari mogli očuvati ves svoj vojni
materijal, ne da bi kontrolna komisija
našla le eno puško. Šef angleške kon-
trolne komisije v Budimpešti polkov-
nik Gosset je večkrat protestiral pri
tedanjem angleškem poslaniku radi
očitnega izdajstva Italijana, a zastoj,
tudi angleški poslanik je bil eden od
intimnih prijateljev guvernerja Hor-
thyja ter se je le smejal »neopravičeni
bojazni« šefa kontrolne komisije. Lah-
komiselnost kontrolnih komisij je ve-
liko pripomogla, da je danes Madžar-
ska do zob oborožena in pripravljena
na vojno proti mali antanti. To doka-
zuje tudi neverjetni postopek kontrol-
ne komisije povodom ekskurzije mad-
žarskih legionarjev v Burgenland. —
Pred očmi kontrolne komisije je mar-
širalo takrat 5000 oboroženih banditov
v Burgenland, in kontrolni komisiji ni
uspelo razorožiti niti enega edinega le-
gionarja.

Legitimizem in »Orgescha«.

Ko je današnji ministrski predse-
dnik grof Bethlen prevzel vladno, je zav-
zelo legitimistično gibanje največje di-
menzije. Madžari so se nadejali, da bo
s povratkom kralja Karla uspelo mo-
bilizirati ves narod proti mali antanti
in da bo Karl s svojimi zvezami v An-
gliji in Italiji dosegel desinterese-
ment velike antante. A ko je mala antanta
s svojo znano demaršo v Budimpešti
stavila ultimatum, se je Horthy zbral za
svojo eksistenco, njegova okolica, ki
obstoja iz samih desperaterjev in ki
ima svojo eksistenco tudi zahvaliti
Horthyju, se je protivila odločno po-
vratku Karla in tako je bil Horthy pri-
siljen, da mobilizira svojo študentsko
gardo proti kralju.

Zanimiva je epizoda, ki se je ob
prilici povratka Karla odigrala na
kolodvoru v Györu. Karl je stal s kra-
ljico pred svojim vagonom, poleg nje-
ga general Lehar, polkovnik Ostenburg
in od hrvatskih emigrantov general-
štabni podpolkovnik Duić, kapetan Pe-
tričević, kapetan Metzger in pisatelj
teh vrstic. Bil je razgovor o Hrvatih,
in Duić je poročal, kako Hrvati komaj
čakajo, da se osvobode od Srbije in da
sklenejo personalno unijo z Madžarsko
s habsburško dinastijo na čelu.

Karl na to odgovori:

»Die Kroaten müssen ein freies Volk
werden. Wir werden Kroatien, Dalma-
tien und Bosnien vereinigen und die
Serben hinter ihre Grenzen treiben.
Ich lasse mich dann in Agram krönen.«

Podpolkovnik Duić odgovori:

»Majestät, das wird unsere glück-
lichste Stunde werden. Gestatten Ma-
jestät mir die besondere Ehre, dass ich

an der Spitze unserer Truppen in Agram einmarschieren.

Karl na to:

«Ich erenne Sie, mein lieber Duich, zum Oberbefehlshaber der kroatischen Befreiungstruppen.»

Kakor dokazuje historijat te pustolovine, ni uspelo Karlu, da se da v Zagrebu kronati, in tudi ne podpolkovniku Duicu, da na čelu svojih čet vkoraka v Zagreb.

Načelnost in breznačelnost.

Maribor, 10. januarja.

Ko je stal veliki nemški narod na vrhuncu moči in napredka, polotila se ga je lakomnost in hotel je brez ozira na pravico in načela narodne samoodločbe zavladatai celemu svetu, če bi bila cena tudi uničenje sveta. Kako strašna kazen ga je zadela!

Slovenci nismo na vrhuncu moči in napredka, pa vendar hočemo brez obzira na pravico in načela priti ljudje brez kvalifikacije do politične moči, če bi to tudi bilo za ceno, da se ubije tradicija o slovenski načelnosti.

Kako strašna kazen naš narod lahko zato zadene!

Če bi v nekem trgu v Slovenskih goricah kaka stranka potavila neznanega krčmarja, ki še nikdar ni bil niti načelnik ukrajnega zastopa, niti župan v svoji občini, za poslanskega kandidata za najkulturnejše mesto pokrajine Maribor z okolico, kaj bi rekli Slovenci, ki so sanjali o narodni bodočnosti slovenskega Maribora in njegovem gospodarskem razvoju. Zgodovina bi proklela vse one, ki so to šalo nad slovenskim rodom zamislili; bivši prvoboritelji naroda so tudi danes povabljeni, da to častno nalogo prevzamejo.

Če klerikalna stranka postavi za poslanskega kandidata Žebota, se še to razume, ker ta stranka v borbo za svoje izvennarodne cilje ne more pustiti nastopiti samih profesorjev teologije, ker se boji srda naroda, če odkrito nastopi. Zakaj pa treba slepomišliti možem narodnjakom!

Če bi nastopili naši narodni železničarji, ki so ob osvobojenju s svojo disciplino dokazali, da so vredni upoštevavanja na narodnih vodilnih mestih, če bi nastopili z zahtevo, naj se zdaj vzame za zastopnika meščanstva enkrat mož iz njih srede, vsa čast! Ne, baš nasprotno čitamo, da ni treba iti z meščanstvom, ne z režimskimi strankami, ampak z razrednimi! Mož iz njihove politične organizacije, vodja narodnega obrtništva, sin neodrešenega naroda — Novak — na shodu v Celju izjavlja v imenu pridobitnih krogov: Mi izven načelnostv strank stoječi, smo morali javno pozvati k sporazumu, ker skoro moramo sumiti, da načelnstva strank niti ne devajo naših zahtev na dnevni red.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenla Rosandra.

(Dalje.)

»Naj odidejo z vami tudi gospa de Hausset in pa male deklice,« je kratko in odločno pristavil.

Gospa Poisson se je priklonila in ko je še skrivaj pogledala Ivanko, se je odstranila z malimi deklicami, ki so pa v slovo hotele še vse poljubiti svojo odraslo prijateljico, kraljico njih veseljih iger, kadar je prihajala v »Romitorij« — »Puščavo«.

De Tournhem se je prepričal, da je »maman Poisson« res odšla, potem pa je prijel Ivanko za roko, jo povedel k staremu od nevihte zlomljenemu drevesu ter se vsedel kraj nje.

Gledal jo je za trenutek z nepopisno milino v očeh, a ona se mu je ljubeznjivo nasmehnila.

»Dete moje drago,« — ji je naposled rekel, — »ali me imaš še rada, vkljub mojim dolgim in pogostim odsotnostim in potovanjem?«

Naslonila je glavo na ramo moža, ki ga je zvala stric, in z napol odprtimi očmi, kot da gleda v lepe pretekle dni detinstva, je govorila:

In vendar Josip Drofenik računa celo na pritrjevanje, če je resno politično akcijo za sporazumevanje celo persifliral. Piše v »Sloven. Narodu« s svojim podpisom, da je vodstvo druge napredne stranke z nalašč izmišljenimi kombinacijami — potegnil. Tako se politična nemoralna javno še nikdar ni priznavala. Katera načela se dajo na ta način braniti?

Gospod Niko Zupanić pride v Maribor, to narodno postojanko junaka Maistra, za katero je tekla kri! Pride član jugoslovenskega odbora, ki je v Londonu in Ameriki vodil med vojsko propagando za Jugoslavijo. Ne razgovarja se v Mariboru z nobenim vodilnim Slovincem, pokliče pa zastopnike onih Nemcev, ki so dr. Rosino poslali v graške zapore kot veleizdajalca.

Niko Zupanić pa ne govori z Nemci, kakor je govoril francoski tiger Clemenceau. On ne pravi: Gospodine Naško! Ker noben izmed mariborskih vojnih krivcev ni bil ustreljen, zato ste predrzni. Pravi uredniku našega lista, da so kroglice dobre, naj so tudi nemške. Junaki član jugoslovenskega odbora Niko Zupanić jih išče celo na vročih mariborskih tleh.

Kako strašna kazen lahko naš narod za tako breznačelnost zadene!

Začetek volilne borbe na Hrvaškem.

Zagreb, 8. januarja 1923.

Sijajna manifestacija demokratske misli o priliki velikega zbora demokratske stranke v Zagrebu dne 31. dec. 1922 je bila za blokaške in tribunaške demagoge naravnost porazna, tako, da še niti do danes niso prišli do sape. Nekateri blokaški listi o veličastnem zborovanju sploh niso prinesli niti besedice, dočim ostali poročajo nekaj nerazumljivega in popolnoma zavitega, kakor jim je pač v prvem hipu najbolj v prilogo. Tribunaški »intelektualci« so se zavedli vsaj že toliko, da so kot »intelektualci« par exelence prinesli par sicer potvorjenih in neresničnih vesti v prepričanju, da bo intelekt njihovih »intelektualnih« pristašev sprejel te vesti kot nedotakljivo resnico. S tem so seveda sebi in svojim »intelektualnim« pristašem izstavili najboljše izpričevalo. — Enako sijajno izpričevalo svojega jugoslovanstva so si izstavili s tem, da so hoteli opravičiti ukinjenje svojega kongresističnega glasila »Narodne Sloge«, češ, da so dosegli svoj cilj, t. j. zrušili Pašić-Pribičevićev režim ter s tem napravili mesto za popolnoma jugoslovenski režim — Pašićevi radikalni vladi. Tako ti intelektualci, ki se jim je posrečilo speljati na led nekaj nezadovoljnih, ljudje brez jasne koncepcije, klaverno doigravajo svojo vlogo na Hrvaškem.

V političnem življenju Hrvatske je nastala nekaka stagnacija v vseh strankah razen demokratske, ki razvija ži-

»Bilo mi je pet let, ko ste odpotovali v Indijo, — stric, — in vendar se spominjam onega dne, kot da je bilo včeraj. — Vzeli ste me bili na kolena, orisnili ste me na svoja prsa. — Dolgo sva se držala objeta, — v svojih lasih pa sem čutila gorke kaplje, kakor rosa, — bile so to vaše solze, — rosa vaše ljubezni. — Ne morem vam povedati, kako je bila ginjena moja mala dušica, — in vtis tega spomina je neizbrisljiv, kajti še danes se zatečem k temu spomnu, kadar me kaj užalosti.«

»Antonijeta, draga Antonijeta!« — »Dve leti potem,« — je nadaljevala Ivana-Antonijeta, — »ste se vrnili. — Razumela sem tedaj, kako ste mi ljub in drag, ker me je veselje vso prevzele, kakor dobrodejna luč! — Potem ste zopet počeli v tute kraje, in zopet se se vračali, a ostali niste pri nas nikdar da je kot tri meseca. — Leta so minovala. — Kadar ste bili daleč, mnogokrat sem se vpraševala, kak nemir, kak žalost vas pač goni proč od Pariza. — Kater pa ste bili vi tu, sem bila mirna in zadovoljna, kot da me varuje očevo roka.«

Gospod de Tournhem se je zdrynil. »Kaj vam je, striček, dragi striček!« — »Nič, nič, — le nadaljuj, drago moje dete,« — je zamolklo pripomnil. — »I stem pa sem si mislila in vedela sem tudi, da me imate pač zmeraj radi, bodisi da ste pri meni, ali pa daleč od

valno agitacijo ter je prenesla svoj delokrog tudi v dosedaj popolnoma blokaška sela. Blokaši so — brez pravega voditelja — medseboj hudo skregani in drug drugemu ne zaupajo več. Zgubili so po številnih poizkusih popolnoma svojo orijentacijo in tik pred volitvami ne vedo ne kod ne kam. — Razdelitev mandatov, ki jim je že dosedaj delala vedno preglavice, bo že obstoječi razkol še bolj poglobila. Edino frankovci razvijajo živahno, zaenkrat sicer še tajno akcijo, ki gre za tem, da odcepijo od razpadajoče Radiceve republikanske stranke čim več pristašev ter z njimi pomnože svoje glasove.

Zajedničarji še vedno žive od milosti knjigarija Radića, pričakujoč, da jih bo vsaj postavil na kandidatno listo, če je že upanje na izvolitev splavalo po vodi. Tudi ti šarlatani doigravajo Radića pa tja gor do Pašića. Združena da bodo po svoji politični smrti še lahko živovarili v zadnjih Radićevih vrstah ali pa, če bo bolj kazalo, tudi radikalskih.

Nasprotno pa demokratska stranka stopa pomlajena in ojačena v volilni boj. Nikdar niso bile demokratske vrste tako strnjene kakor sedaj, ko jih od vseh strani napadajo sovražniki od Radića pa tja gor do Pašića. Združena reakcija, združeni separatisti in združeni destruktivni elementi so napovedali neizprosno boj demokratom, toda demokratska stranka, svestna si svoje zgodovinske misije, stopa v boj s trdno vero v končno zmago. In naše vrste se množijo. Vse kar misli iskreno narodno, čuti notranjo potrebo, da ojači ono skupino, koje cilj je bil, je in bo vedno: jedinstvo naroda in države in odstranitev vsega, kar onemogočuje in ovira napredek in razvoj naše mlade, krepke države.

V. F.

Politične vesti.

* Razcep v socijaldemokratski stranki Slovenije je gotova stvar. Slogo so limali še na pokrajinski konferenci v Celju, toda Mariborčani se nočejo ukloniti in sklicujejo za 28. t. m. oblastni zbor stranke v Maribor, kjer bodo ta dan ustanovili oblastno organizacijo in samostojno brez ljubljanskega vodstva postavili kandidate za mariborsko volilno okrožje.

* Pred izrednimi dogodki? Beograjski »Preporod« poroča, da se je zunanjji položaj tako poostiril, da je v bližnji bodočnosti pričakovati velikih dogodkov. Neuspeh lausanske konferenice, preteči razpad velike antante povzroča nove zapetljaje, ki bodo imeli tudi pri nas težke posledice. V vladnih krogih vlada precejšnje razburjenje in resno se misli na izredno sklicanje parlamenta, da se ohrani v notranjosti red in mir in zaščiti državo na zunaj.

* Špijonaža nemškega poslanca Baerana. V Pragi se je pričela te dni razprava proti nemškemu poslancu Baera-

nu, ki je obtožen radi špijonaže in javnega nasilstva. Špijonažno delovanje je trajalo od leta 1920 do 1922; obtožnec priznava krivdo in se vede zelo drzno. Svoja špijonažna poročila je dal madžarskemu poslanstvu v Pragi, za kar je sprejemal mastne nagrade. Razprava se še nadaljuje.

* Češki komunisti postanejo narodni. Te dni se bo vršil v Hromircu na Češkem kongres češkoslovaške komunistične stranke, na katerem se bo, kakor poročajo listi, sklenilo tudi revizijo dosedanjega programa in sicer v tem smislu, da postanejo češkoslovaški komunisti narodni. V svojem glasilu »Rude Pravo« pravijo, da je narodnost stvar, preko katere ni mogoče iti na dnevni red, kar so uvideli tudi že ruski boljševiki, ki postajajo vedno bolj ruski in narodni. Tako bomo dobili sedaj novo vrsto komunistov: »narodne komuniste«.

* Italijani za francoski nastop proti Nemčiji. »Tribuna« piše v uvodniku, da je postopanje Francije popolnoma upravičeno. Italija se ne bo udeležila zasedbe rurskega ozemlja, ker dvomi o uspehu in smatra gospodarske sankcije za uspešnejše. Ne more pa preprečiti postopanja Francije, ker je dovolj jasno dokazala pariška konferenca, da v tem pogledu med zavezniki ni sporazuma.

* Francoski parlament za sankcije. Včeraj se je pričelo zopetno zasedanje francoskega parlamenta. V senatu je starostni predsednik Denys med odobravanjem izjavil, da je Nemčija izzvala postopanje Francije ter povdarjal potrebo izvedbe versajlske pogodbe.

* Francozi zasedejo ruhrsko ozemlje z zamorskimi četami. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Triera, da so v nedeljo zvečer zasedle carinarne ob luksemburški meji francoske čete, obstoječe večinoma iz črncev. Nemški uradniki so bili odposlani. — (Tekom včerajšnjega dneva se je odpeljalo v ruhrsko ozemlje 24 vojaških vlakov. Celokupna posadka v ruhrskem ozemlju se ceni na 45.000 mož. — Düsseldorf sliči velikemu vojaškemu taborišču. Skoraj vsi uradi in šole so zasedeni po vojaštvu. Neprestano prihajajo novi oddelki najrazličnejših vrst orožja. Do danes je dospelo v obmejno ozemlje 49 vlakov pešadije, konjenice in topništva. Nad 40 vlakov je že iztovorjenih. Za jutri je napovedanih nadaljnjih 24 vlakov. Število čet se ceni na 40 do 50 tisoč. O kakem prodiranju v nezasedeno ozemlje doslej še nimamo poročila.

* Belgija se pripravlja. Iz Bruslja poročajo: Tudi tukaj se vrše živahne priprave za udeležbo zasedbe rurskega ozemlja. Numeravani vpoklic enega letnika odpade. Ministrski predsednik Theunis bo danes podal v parlamentu tozadevno izjavo.

* Turške zahteve. Na konferenci v Lozani igrajo Turki zelo nejasno igro, ki onemogoča vsak stvaren uspeh mirovnih pogajanj. Kakor so nekoč ruski

»Gre za neko zgodbo, katera ti moram povedati.«

»Poslušam vas, dragi stric!«

»Pred dvajsetimi leti sem poznal lahko mišljenega mladeniča, kateremu je bilo ime — — — Armand. — Bil je zvest pristaš monsignora regenta. — prvi pri vseh zabavah, popivanjih, veseljah, razuzdanih orgijah maskeradnih plesov, pri ropu žensk in pri dvobojih onega časa, — zapravlil je pa tudi s tem polovico svojega bogastva. — v zahvalo je dobil le mal smehljaj regenta. — A to vse je bila le razuzdanost mladih let. — Armand je kmalu padel globoko, — do zločina.«

»Do zločina,« je tiho ponovila prepadena Ivana.

»Da, ker njegovo dejanje se pač ne more imenovati drugače. — Poslušaj, drago dete! — Stara si že dovolj, in tvoja višja omika te varuje pred neumestnim sramom. — Armand je imel do tedaj le kratka minljiva razmerja. — kasneje pa je imel jedno ljubico. — Ime ji je bilo Ivana. — — — Da, Ivana, — kakor tebi! — Bila je revna, pripadala preprosti meščanski rodbini, ki je obubožala vsled spekulacij slovečega Larwa. — Armand je videl mladenko. — čisto in nedolžno, krasno kot madona Rafaelovih slik. — Vzljubil jo je in ji to tudi rekel. — A ona mu je odgovorila, da se vda le onemu, kateri ji bo dal svoje ime. — kdor jo bo poročil.

»Zmeraj ste skrbeli za mojo odgovor, — »maman Poisson« je dobivala dolga pisma, v katerih ste ji naročali vse potrebno, še celo, kateri učitelj naj me poučuje v plesu. — Vse te malenkosti mi jasno dokazujejo vašo naklonjenost in moja ljubezen do vas je postajala dan za dnem večja. — Vse, vse ste storili za mene, — vzgojili ste me kot kraljo princinj, — jaz znam svirati, slikati, vrezavati v les, — imela sem poučevanje celo v pesnikovanju. — Nobena visoka dama ni imela toliko učiteljev, kakor jaz. — Moje muhe, moja trma že je bila povelje, — vi ste hoteli, da postanem popolnoma srečna. — Kako bi vas pač ne mogla oboževati?«

Objela ga je pri teh besedah prisrčno, ljubeznjivo.

»Dragi otrok, — ali si pa res popolnoma srečen?«

»Da, da, kolikor je to sploh mogoče in še posebno sedaj, ko ostanete tukaj za vedno.«

»Da, res, sedaj za zmeraj. — Velika obupna bol, ki me je silila na potovanje v daljnje dežele, se je v teku let malo ublažila, a tudi če bi bila bolečina še tako živa, je sedaj prišla čas, da te več ne zapustim. — Kmalu bodeš dopolnila devetnajsto leto, čeprav jih kažeš le kakih šestnajst — in napočila je ura izpovedi.«

»Izpovedi!«

boljševiki, gonili le skozi okno, tako delajo sedaj tudi njihovi učenci Turki v Lozani. Nikdar ne pridejo na dan s pravo barvo. Bolj odkritosrčni in jasni pa so Turki doma v svoji narodni skupščini v Angori, kjer je Rauf-beg te dni podal sledečo značilno izjavo, ki kaže v pravi luči turško nespravljivost in imperijalistično pohlepnost. Rauf-beg je formuliral turške zahteve v sledeče točke: 1. Karagač je nedeljiv od Dri-nopolja. 2. Turška zahteva plebiscit v zapadni Traciji. 3. Turška ne more pri-znati nobene druge armenske države, kakor armensko republiko na Kavkazu z glavnim mestom Erivanom. 4. Prej-nega pristane Turčija na svobodo mor-skih očin, mora dobiti garancije glede varnosti Marmarskega morja in Cari-grada. 5. Turška zavrača vsako tujo kontrolo nad svojim področjem. 6. Mo-sul se nahaja na turškem ozemlju v notranjosti turških državnih mej, ka-kor je označeno v nacionalnem paktu, ker je na tem področju turški živeli v večini. 7. Ako Turčija ne bo dovoljena vojna odškodnina, si jo bo od Grkov vzela sama. 8. Kar se tiče kapitulacij, ostane Turčija zvesta nacionalnemu paktu. Da misli Turčija res tako in ne kakor govori v Lozani dokazujejo tudi vesti iz Carigrada, ki pripovedujejo, da pripravljajo Turki ustajo proti an-gleskim okupacijskim četam. Grki in Angleži čutijo, da se zlepa ne bo dalo doseči s Turki zadovoljivega kompro-misa, zato se po najnovejših vesteh zo-pet pripravljajo na oboroženo obram-bo, zato ni izključeno, da pride na Bal-kanu in v Mali Aziji v bližnjih dneh zopet do prelivanja krvi. Z ozirom na nevarne komplikacije razmerja med Francijo in Nemčijo bo ta obnovljena grško-turška vojna zelo nevarna za splošen evropski in svetovni mir, ki itak visi na jako tanki niti.

PISALNI STROJI

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 59 Telefon št. 100.

Dnevna kronika.

— Iz mariborske okolice. Minuli so prazniki žalostnega spomina. Skoro v vseh gostilnah se je prekoračila pol-ljijska ura, skoro v vseh gostilnah so se odigrale več ali manj krvave bitke. Zdaj se pa bodo zopet pridno pritiska-le kljube odvetniških pisarn, pisale obširne obtožnice, s kojimi se bodo pre-plula z delom že itak preobložena so-dišča. Naše skromno mnenje bi bilo, da bi politične oblasti za te dneve kratko-malo vse prošnje odbile. Ostala bi ma-sikatera kronica v žepu, izostala bi pa masikatera solza na vsem licu skrb-
matere.

— S Pobrežja. Gonja proti »Zari-« se nadaljuje in poglubljuje. S tem dej-stvom pa se krepi značaj njenih čla-nov. Uverjeni smo, da sedaj ni več o-mahljivca med nami. Da bi pa to za Pobrežje prepotrebno kulturno-idealno društvo ne trpelo materialnih skrbí, naklonil je včeraj g. dr. Rudolf Rav-nik, znani prijatelj in podpornik lepe pesmi, »Zari« 1000 K, želeli bi bilo, da bi društvo našlo še več enakih dobro-tnikov. — Požarno društvo je priredilo v prostorih gostilne Roiko »Silvestrov-večer« z godbo in drugimi prireditva-mi. Pa modri socialistični voditelj so pozabili na potrebno dovoljenje brez-uro in baže tudi na predpise glede ož-
be. Raditega je orožništvo napovedalo po polnoči policijsko uro. Radovedni smo, kaj poreče k temu okrajno glav-ar-stvo.

— Otrok pri igri ponesrečil. V Tu-ričah pri sv. Marijeti na Dr. polju se je dne 8. t. m. igralo več otrok na dvo-rišču Franca Gasenburgerja med nji-mi 9-letni Tomaž Sagadin, kateri je med igro tako nesrečno padel, da je bil na mestu mrtve.

— Grška ustavila tranzit z Jugosla-vijo. Radi preureditve notranjega redu je grška vlada ustavila tranzitni pro-met za Jugoslavijo in vse druge dr-
žave.

— Jugoslavija in nemške reparacije. Prometno ministrstvo je sprejelo zad-njo pošiljko železniškega materiala na račun nemških reparacij za minulo le-to. Del tega doselega materiala je

dodeljen zagrebški direkciji, ki je tr-pela največje pomanjkanje.

— Elektrotehniki v Sloveniji. V Ljubljani se je ustanovil pripravljalni odbor koncesioniranih elektrotehnikov z namenom ustanoviti si zvezo konces-i-oniranih elektrotehnikov v Sloveniji ter vabi vse koncesionirane elektro-tehniške iz Slovenije na sestanek, kateri se vrši v nedeljo dne 14. januarja t. l. o 10. uri dopoldne v pisarniških prostori-h trvdke Stebi in Tuječ, Resljeva ce-sta 4. Sestanek je velenaven in vsled te-ga je dolžnost vsakega koncesionirane-ga elektrotehnika, da se ga zanesljivo udeleži ter s svojo navzočnostjo doku-mentira svojo stanovsko zavednost.

— Slovenec B. Sever obsojen v Bu-dimpešti na smrt. Bivši dolnjelendav-ski gerent Božidar Sever je bil talkoj po svojem prihodu na madžarska tla are-tiran in zaprt kot špijon. V Sobotišču so ga nameravali obesiti, a je dosegel, da so ga izročili vojaškemu sodišču v Budimpešti, ki ga je sodilo znova in ob-sodilo na smrt. Sever pa je v ječi odkla-njal vsako hrano in so ga morali čez mesec dni spraviti v bolnico. Tu je preležal sedem mesecev, ne da bi kdo vedel zanj. Sedaj se nahaja v brezup-nem stanju. Naše poslanstvo je zve-delo za ta slučaj in skuša z vsemi sred-stvi rešiti Severja. Doslej se mu to ni posrečilo.

Dopisi.

Sv. Jurij na Pesnici. Tako veselih božičnih počitnic še naša šolska mla-dina ni imela kot so bile ravncar pre-tekla. Naš okrajni glavar g. dr. Lajni-šič je bil poslal tukajšnji obmejni revni deci obilno in lepo božično darilo: 115 komadov perila in oblike. Tudi neka-tere mariborske trvdke so prispevale k božičnici naše obmejne šole. Izmed teh so se odlikovale: Cirilova tiskarna (200 zvezkov), Zlata Brišnikova (50 zvez-
kov), Korman v Gosposki ulici (števil-ni in izborni okraski za božično dreve-sce), Leopold Gusel, Marija Mislej in Ivo Barta. Domačini pa so tekmovali pri gradbi modernega šolskega odra s premakljivimi kulisami. Stavila sta ga učitelja Ivan Robnik in Stefan Blažič s pomočjo vrlih domačih rokodelcev Žunko, Vomer, Klampfer in bratov Pestemer v delavnici šolskega vodite-lja Ivana Robnika. Naš načelnik kraj. šol, sveta Franc Vračko, šol. ogleda Fr. Hlade, župan Miha Hlade ter posest. Alojzija Dobaj, Ivan Mesarič in Ant. Požarnik so darovali večino lesa, naša gostilničarja Alojz in Antonija Vračko sta gostoljubno sprejemala delavce ter skrbela za njih želodce, Franc Dobaj, Ivan in Alojzija Dobaj, Franc in Ana Breznar, Franc Fanel in Franc Val-kar pa so zamakali zaprašena delavska grla. Mamice so pripravljale beli kruh in pecivo, ki se je kar kupčilo pod bo-žičnim drevesom. Domači godci pod vodstvom učitelja Blažiča so brezpla-čno spremljali po otrokih sijajno po-dano »Šiviljo Klaro«, »Siroto«, »Moj dom« in čez teden dni »Nastop starega in novega leta«. Odlični nastop učen-
cev je zasluga učiteljice Mare Pečar-jeve, rajski kras božičnega drevesa in kostumiranje igralcev pa skupno delo učiteljice Pečarjeve ter soproj učite-ljev Blažiča in Robnika. Tako so tokrat premožnejši naročili božičnemu možu, naj obišče tudi revne bratce in sestrice, kakor velela naš Simon Gregorič: »Odpri srce, odpri roke, otiraj bratov-ske solze!« Solze v očeh starih in mla-dih so pričale, da je bil sveti večer po-svečen bratstvu, da je v času, ko ob-
vladujeta svet strast in egoizem, ogre-val naša srca žarek človekoljubja. In Vam vsem, ki ste k temu pripomogli: Najsrčnejša hvala! — Vodstvo obme-j-ne šole Sv. Jurij n. P.

Prekmurje. Jugoslovanska Matica, podr. Gornja Lendava je imela svoj redni občni zbor 6. t. m. Vnovič je bil izvoljen v odbor Boe Boris kot predse-dnik, Jelinič Lavoslav kot tajnik, Con-radi kot njegov nam., Zgone Fančič kot blagajničarka, Hahn Makso kot njen namestnik ter Mojina Franjo kot pre-glednik računov. Na novo sta izvolje-na Tomori Ludovik kot predsednikov namestnik ter Maršik Alojzij kot pregl. računov. Podružnica ima 180 rednih članov in 19.913 čistega dobička. Do-biček se vporabi za preureditev ljud-skega odra, ki je last Matice. Kar pa ostane, je za obmejno šolstvo.

Celjske vesti.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Javna predavanja so začasno ukinjena. Pač pa se s prihodnjim pondeljkom otvori poučni tečaj iz fizike, ki ga bo vodil ravnatelj meščanske šole g. Serajnik. Namenjenih mu je okoli 10 ur.

Celjsko mestno gledališče. V torek, dne 9. t. m. je gostoval v Celju ansam-bel mariborskega narodnega gledališča z originalno kmetsko tragedijo »Užit-karije«, ki jo je zelo spretno vodil g. rav-natelj Bratina. Podrobnejšo kritiko pi-sati je poklican mariborski kritik. Iz Celja se samo poroča, da je drama po vsebini in po načinu igranja izvanred-no ugajala, da se je slišala samo hvala in da je dalo občinstvo tudi duška svo-jemu zadovoljstvu s tem, da je drage goste iz Maribora opetovano, zlasti pa ob koncu igre burno aklamiralo. Pisa-telj je vli v igro izvanredno mnogo dramatične sile, pogodil vse kmečke tipe, katere so pa tudi igralci res prvo-vrstno kreirali. Vsa čast vsem, gotovo pa v prvi vrsti g. ravnatelju Bratini, ki bo z enakimi in sličnimi igrami s svojim ansamblom v Celju vedno do-brodošel.

Konstituiranje stanovanjske obla-sti v Celju. Po novem pravilniku so se na zadnji občinski seji izvolili sledeči gospodje v stanovanjsko oblast. Kot predsednik podžupan Drago Žabkar, za namestnika uradni predstojnik Ivo Šubie, za člane iz vrst najemnikov prof. Reich, policijski agent Fr. Jelen, pekovski pomočnik Stefan Lah in čev-ljarski mojster Rudolf Zontič, iz vrst hišnih posestnikov pa ravnatelj Kralj, dr. Kalan, Karl Gregorič in Zdravko Krainc.

Samomor ali nesreča? V noči od pondeljka na torek, dne 9. t. m. je po-
yozil brzovlak blizu celjske cinkarne orožnika Velikonjo od celjske stanice, ki je bil pri priči mrtve. Sumi se in vsi znaki kažejo, da je izvršil samomor.

Preskrbovanje celjskih mestnih u-božcev. Celjsko mesto preskrbuje v ce-lem 114 ubožcev. Od teh jih je 30 v u-božni hiši, 64 izven ubožne hiše v Ce-lju, 11 izven Celja in 9 v hiralnici. Let-no znašajo stroški okrog 120.000 D.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. januarja 1923.

m »Aferiši« krog »Straže« & Comp. ne morejo živeti brez demagogije, bla-tenja, laži in afer. Vsaj polovico svoje-ga reptila morajo napolniti z najostud-nejšim blatenjem svojega bližnjega, menda v znamenju krščanske ljubezni. V zadnji številki so objavili zopet neko afero, ki so jo šake odkrili na magistra-tu. Gre baže za mestno mesnico, ki iz-kazuje 200.000 K primanjkljaja. Je to mogoče res, toda klerikalci imajo naj-manj vzroka, obesati to na veliki zvon. Saj je ustanovil podžupan Roglič to mesnico s sodelovanjem gg. krog »Stra-že«. Če že torej komu pripisujejo sedaj gg. krivdo nad neuspehom, jo morajo pripisati v prvi vrsti sebi samim, saj so sami kot zavezniki socialnih demo-kratov najbolj odgovorni za slabo go-spodarstvo na magistratu. Jezuitsko zavijanje oči ne bo nič zmanjšalo sood-govornosti. Saj že vsak otrok v mestu ve, kam pes tace moli...

m O sključenih hrbtih o priliki obis-ka ministra Zupaniča je napisala »Straža« dolgo notico. Pozabila pa je povedati, da je bil prvi, ki se je prigla-sil, nek gospod v talarju, ki je prav bli-zu gg. krog »Straže«. Pa brez zamere!

m O advokatskih stanovanjih se je zopet enkrat razpisala klepetulja s Koroške ceste. Gg. krog »Straže« pa morajo biti zelo pozabljivi, ker nikjer ne omenjajo stanovanja nekega kleri-kalnega advokata, ki je, komaj je pri-šel od poroke, že imel krasno in obse-
no stanovanje — seveda s pomočjo go-tovih klerikalnih gospodov, ki se ta-krat niso spomnili niti vagonarjev, niti onih rev, za katere so se tokrat zavzeli. Temu bo najbrž kriva samo pozablji-vost.

m Brivskega mojstra g. Novaka, ki se je drznil izreči svoje mnenje, da bi bilo dobro, če bi šle napredne stranke skupno v volilni boj, je »Straža« po svoji stari navadi obšla z gnojnico ter mu grozi po volitvah — s korbačem. G. Novak sicer ni naš pristaš, vendar pa smo mnenja, da ima tudi on pravi-co v demokratski državi, da pove svoje

mnenje. Zato »Straža« nima pravice ga psovati in mu groziti. To kaže zelo ma-lo demokratizma in smisla za svobodo, s katerim se klerikalci vedno hvalijo.

m Mestna mesnica, ki je te dni za-spala, ima po poročilu »Straže« nad 200.000 K deficita. Gospodje pri »Stra-ži« bodo to že vedeli, saj je dr. Lesko-var pravni zastopnik mestne občine in povoha vse, kar bi njegovi advokatski pisarni morda neslo.

m V razsodišče za določanje najem-nin se g. dr. Jerovšek ni pustil vpisati, kakor ve poročati »Straža«. Pri jezn-itsko klerikalni politiki je to čisto ra-zumljivo, kajti, če bi dr. Jerovšek kot nepristranski sodnik hotel ščititi na-jemnike, bi se zameril hišnim posestni-kom, in narobe; s tem pa bi lahko od-bil kak glas pri bodočih volitvah. Zato pa se je »za blagor ljudstva« — previ-dno umaknil!

m Klerikalna obrtna zveza priredi predpustno veselico. Nimate seveda nič proti temu, čudimo se le, da prir-ejajo tudi klerikalci »grešne« veselice, ko so proti vsaki drugi prireditvi, kjer ne komandira izrecno klerikalna gospo-da, bljujejo ogenj in žveplo in so se spodtikali celo nad narodnim gledali-ščem.

m Zborovanje industrijev v Maribo-ru. Mariborska podružnica »Zveze indus-trijcev« je sklicala v torek popoldne v mali Götzovi dvorani sestanek, na kate-rem se je razpravljalo o važnih gospo-darskih vprašanjih, posebno o inozem-skih kvalificiranih delavcih ter o social-nem zavarovanju. O prvi točki je poro-čal ravnatelj »Drave«, g. Križnič, nagla-šajoč pomanjkanje domačih kvalificiranih moči. Navzoči šef borze dela je podal le vprašanje stvarna pojasnila ter obrazlo-žil ukrepe vlade. Vodja podružnice mari-borskih industrijev, dr. Pipuš je poročal nato o socialnem zavarovanju, graja centralizacijo soc. zavodov v Ljubljani in Zagrebu, dočim je Maribor popolnoma zapostavljen. Zahteval je, da se to čim prej odpravi ter zlasti tudi, da se v Ma-riboru vplačani prispevki naložijo pri ma-riborskih denarnih zavodih. Po razmo-trivanju raznih drugih aktualnih gospo-darskih vprašanj je bil trdni sestanek zaključen.

m Dame, ki so obljubile sodelovanje pri Triglavskem plesu 3. 2. 1923, so vabijo na sestanek v petek 12. 1. ob 8. uri v Čitalnico Nar. doma. Odbor Trig-lar. star. zveze.

m Prodaja tobaknih izdelkov v Ka-varnah in gostilnah. Delegacija miš-trstva financ v Ljubljani je z odlokom dne 31. maja 1922 št. B II. 802 razgla-sila, da smejo vsi imetelji koncesio-niranih gostiln, točilnic in kavarn, in kolikor niso že javni trafikanti, odda-jati tobakne izdelke po komadnih svo-jim gostom po konsumentski ceni in jim zato ni treba vlagati kake prošnje v svrhu posebne licence. Od te naredbe so izvzeti le gostilničarji v obmejnih okrajih. Ti morajo pri finančni upravi, oziroma pri pristojnih in kontrolnih posta-jah prositi za podelitev licence za do-mačo trafiko v svrhu postrežbe gostov. Vsi drugi lastniki javnih lokalov v Sloveniji pa smejo dajati gostom ciga-re in cigarete seveda le po nabavnih cenah. Zaračunavati višje cene je pre-povedano in se strogo kaznuje, le pre-stopolina nadplačila se smejo spreje-mati kot napitnina za storjeno uslu-znost. Ker so se koncem preteklega leta v nekaterih listih pojavile vesti, da je vsako prodajanje tobaknih izdelkov v javnih lokalih prepovedano, se je Zve-za gostilničarskih zadrug tozadevno obrnila na finančno ravnateljstvo. Do-bila je odgovor z dne 4. jan. 1923 št. 5502-3, po katerem ostane gorenji odlo-
še nadalje v veljavi in so vse naspro-tne vesti neosnovane.

m Pod pokroviteljstvom gosp. okr. glavarja dr. Srečkota Lajnšiča se vrši v pondeljek dne 5. febr. t. l. v Götzovi dvorani veliki plesni venček v prid Udrženja vojnih invalidov v Mari-boru.

m Za protituberkulozno ligo je da-rovala Centralna banka, podružnica v Mariboru, ravnateljstvo in uradništvo mesto venca na grob gospe Fontane Din. 500. Šolsko vodstvo v Hošah pa je nabralo lepo svoto 250 Din. — Srčna hvala!

m Kavarna v mestnem parku. Vseč-večer igra znani pianist Miro Herper. Najboljša vina in kava, Postrežba vo-vrstna.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Četrtek, 11. Faust. B.
Petek, 12. Zaprto.
Sobota, 13. Običan čovek. C.
Nedelja, 14. Faust. Izven.

Kultura in umetnost

x Karl Schönherr: Otroška tragedija, drama v treh dejanjih. Ljudski oder vprizori to obse priljubljeno Schönherrjevo delo v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 16. uri v Narodnem domu. Predprodaja vstopnic v trgovini ge. Zlate Brišnik, Slovenska ulica.

x Ljudski oder. Sestanek vseh v zadnjem času na novo priglasi se vrši v petek dne 12. t. m. točno ob 19. uri v Narodnem domu. Istotam se lahko ta večer še priglase novi člani in članice.

x Antonio Zardoni umrl. V bolnici v Vidmu je te dni umrl eden prvih in najpomembnejših furlanskih pesnikov — Antonio Zardoni. Zardoni je bil rojen v Kriminu, študiral pa je v Gorici. Že kot srednješolec je pričel zlagati pesmi in sicer najprej v italijanščini, pozneje pa se je oklenil izključno furlanske ter izdal več zbirke pesmi v furlanskem jeziku. Zardoni ni bil le furlanski pesnik, ampak tudi eden prvih furlanskih reformatorjev. Opilil je preprosto furlansko govorico ter jo usposobil za pesniško izražanje. Med svojimi sorojaki — Furlani je bil zelo popularen; poznalo ga je vse po Furlaniji in njegove pesmi so čitali preprosti kmetje in inteligenti.

x Književno-umetniški konkurs Umetniškega odeljenja končan. Umetn. Odeljenje Ministrstva prosvete razglasa, da je književni umetniški konkurs končan in rezultat konkursa objavljen. Vsi avtorji, ki so se udeležili konkursa, se opozarjajo, da pridejo osebno po svoja dela v Umetniško Odeljenje ali pa da pooblaste koga v Beogradu, da to stori, ker Odeljenje ne more vsakemu posebej vročiti rokopisa.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Središču vabi na občni zbor, ki se vrši dne 21. t. m. ob 14. uri popoldne v Sokolskem domu. Isti dan ob 15. uri se vrši občni zbor »Stavbene zadruge Sokolski dom« v Središču.

Gospodarstvo.

x Prodaja praznih pločevinastih škatlic. Pri komandi Varaždinskega vojnega okruza v Varaždinu se vrši dne 12. januarja t. l. ob 10. uri dopold. javna dražba 5000 praznih pločevinastih škatlic od prepečenca in mesnih konzerv. Sprejeto se tudi pismene ponudbe pri navedeni vojaški oblasti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Objave.

§ I. Mariborski Bioskop predvaja danes četrtek, petek, soboto in nedeljo izbornu uspešno dramo v 5 činih »Kavalir apas« z znamenitimi igralci Francoske v glavnih vlogah. Poleg drame se predvaja še krasna šala »On je zaljubljen« s prvovrstnim komikom Harold Lloyd v glavni ulogi.

Iz življenja in sveta.

Češkoslovaška državna letalska šola v Pragi

V zadnjih letih na polju avijatike pridobljene izkušnje zasledujejo pazno tudi v češkoslovaški republiki in ne zamude nobene prilike, ostati s svojo avijatiko na enaki stopinji kakor druge moderne države v Evropi in na svetu sploh. Češkoslovaška letalska industrija se nahaja sicer še v početkih, toda prestala je že srečno prve težkoče ter se bliža popolni dovršenosti. Tudi izvežbanju potrebnega letalskega osoblja se posveča mnogo pažnje.

Celotno letalstvo Češkoslovaške se nahaja sedaj po ogromni večini v rokah vojaških oblasti. Vendar pa posveča vlada veliko pažnje tudi privatnim letalskim podjetjem in ako se uresničijo vsi njeni načrti, potem bo privatno letalstvo kmalu postalo močan in važen faktor, osobito ako bo na razpolago dovolj strokovno izobraženega in izvežbanega osoblja. Da se temu odpo more in da se poskrbi tudi za naraščaj, se po dogovoru med vojnim ministrom in ministrstvom za javna dela osnuje v Pragi v kratkem letalska šola, ki ne bo skrbela le za izobrazbo vojaških, ampak tudi civilnih avijatikov in prvovrstnega tehničnega osoblja.

Vedno bolj skržena redna vojaška doba, ki znaša sedaj sicer še 18 mesecev, se bo pa v kratkem znižala na le 14 mesecev, zdaleka ne zadostuje, da bi se mogli vojaški piloti docela izvežbati v svoji stroki ter poleg tega pridobiti tudi še potrebno prakso. Vojaški piloti pa trpe tudi še radi tega, ker izgube potem, ko zapuste redno službo, vsled neizvrševanja prakse kmalu potrebno vajo. Radi tega ne gre drugače kakor da se poseže po praksi, ki je uveljavljena že v nekaterih državah, pred vsem v Franciji in v Angliji, namreč da se osnuje posebna letalska šola, ki naj skrbi za potreben naraščaj. Ta šola se bo bavila z vzgojo in strokovno teoretično in praktično izobrazbo pilotov, mehanikov, radiomehanikov in sploh strokovnjakov letalskih strok. V to šolo se bodo sprejemali mladi ljudje, ki se bodo sami javili in se hoteli popolnoma posvetiti letalstvu. Na ta način bo dobilo vojno ministristvo pri naborih mladeniče, katerih ne bo treba komaj vežbati, ampak bodo že popolnoma dovršeni piloti, mehaniki itd.

Po dovrstitvi redne kadske službe bodo piloti, mehaniki in drugi letalski strokovnjaki pozvani, da stopijo pod ugodnimi pogoji v aktivno vojaško službo ter tako tvorijo močan vojaški letalski kader, ki bo imel vedno na raz-

polago ne le dovolj letalcev, ampak tudi instruktorjev. Minimalna doba za prostovoljno službo po aktivni kadski bo znašala 1—5 let. Po tej dobi bodo oni, ki bodo hoteli, ostali lahko tudi še nadalje v vojski, oni pa, ki tega ne bodo hoteli, bodo potem vojnega ministristva nameščeni kot civilni strokovnjaki pri podjetjih letalske industrije ali letalske prometne službe. Ti v civilno službo premeščeni strokovnjaki bodo potem v poletnih mesecih razen obilgatih orožnih vežb posecati lahko tudi še prostovoljne praktične kurze za seznanjanje z novimi tehničnimi pridobitvami in reformami avijatike.

Z osnovanjem civilne letalske šole bo dano mladeničem vseh družabnih razredov možnost, izvežbati se v letalske strokovnjake in specialiste. Ta civilna letalska šola bo sprva, dokler še ne bo mogla delovati popolnoma samostojna, združena s sedaj že obstoječo vojaško letalsko šolo v Pragi. Pozneje pa bo seveda delovala popolnoma ločeno in samostojno, in ko bo iz te civilne šole izšlo že dovolj sposobnih absolventov, se bodo vojaške letalske šole kot take sploh ukinile, ker jih ne bo več treba, ampak bodo zadostovali že samo kurzi za izpopolnjevanje in priučenje novih pridobitev.

Državna šola za civilno avijatiko v Pragi se bo otvorila že prihodnje leto. Učna doba bo trajala eno leto, kot učne moči pa bodo nastavljeni prvovrstni vojaški in civilni avijatični strokovnjaki. Največ zaslug za ustanovitev te šole si je pridobil sedanji referent za letalstvo pri vojnem ministristvu, inženjer F. Kolarik. Njegova oseba je obenem tudi garancija, da ta šola ne bo zasledovala le vojaških, ampak tudi splošno koristne cilje. Po našem mnenju bi bilo dobro, ako bi tudi naša vlada pričela misliti na otvoritev take šole, posebno ker prihaja pri nas poleg celinske avijatike v poštev tudi hidroavijatika, ki postane pri obrambi naših jadranskih obal lahko glavni faktor.

Vstopila sta med koncertom. Ko so ju zagledali, se je vsa pozornost obrnila na njiju, tako da uvertura k Egmontu ni poslušal skoro nihče več.

»Ethel Lloyd in — Mac Allan!«

(Dalje prihodnjič.)

Mala oznanila.

Izučena šivilja z dežele išče delo pri šivilji v mestu. Nalov v Gregorčičevi ulici 14. II. nadst., duri 6. 56

Proda se kompletna spalnica in kuhinja. Kie, pove upravn. listu. 57 2-1

Neva fina moška obleka se po ceni proda. Zrinjskega trg št. 6, soba 1. 54

Soba (exiroma sobica) pripravna za pisarno v bližini Aleksandrove ceste se išče. Ponudbe se prosijo pod »Dobra lega« na Oglasni zavod Vortič, Maribor 53 3-1

Družinska hiša z velike njive in gospodarskim poslopjem se proda Polze se pri Caf. Marja Brezje št. 66 pri Mariboru 53 2-1

Pohištvo lastnega izdelka, spalne, jedilne sobe, kuhinjske opreme po znižanih cenah. Tovarna pohištva Koroska cesta št. 46. 48 5-3

Za bodoče pustne veselice je na prodaj: Primerne pleane obleke, kostumi za maske, bluze, traki, zelo lep kimono, prvovrstne pahljače, lak čevlji, pozlačeni in barvani plezni čevlji, nov klak, fina salonska obleka, moški čevlji, zelo lep zimski plašč (še predvojni blago) ter različne stvari, vse zelo po ceni. Cankarjeva ulica (Reiserstrasse) št. 2, II. nadst., na levo, vrata 8. 47 2-2

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna p. strežba Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Prostovoljna javna dražba

moške in ženske obleke in malenkosti po Vladimiru Solniškov se vrši po sodnijskem naročilu v petek, dne 12. januarja 1922 ob 14. (2.) uri popoldne v Frankopanovi ulici št. 23. 45 2-2

Notar dr. Franc Firbas, kot sodni poverjenik.

Agraria, družba z o. z. v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 26

kupuje:

po dnevni cenah orehe in fižol.

prodaja:

čebulo, krompir in jabolka po najnižjih cenah.